

Súd: Krajský súd Prešov
Spisová značka: 24CoP/31/2024
Identifikačné číslo súdneho spisu: 7124200295
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 04. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Eliška Har Tzvi
ECLI: ECLI:SK:KSPO:2024:7124200295.1

Uznesenie

Krajský súd v Prešove v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Elišky Har Tzvi a členiek senátu JUDr. Antónie Kandravej a JUDr. Moniky Tobiašovej v právnej veci starostlivosti súdu o mal. K. N., nar. XX.XX.XXXX, v konaní zast. opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny W., pochádzajúcu z matky V.. R. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom W., K. X, právne zast. JUDr. Martinou Kožárovou Jenčovou, advokátkou so sídlom Prešov, Slovenská 69 a z otca J.. Q. N., nar. XX.XX.XXXX, bytom K., V. XXXX/XX, o návrhu otca o nariadenie neodkladného opatrenia, o odvolaní otca proti uzneseniu Okresného súdu Prešov č. k. 29P/18/2024 - 58 zo dňa 05.02.2024, takto

rozhodol:

- Potvrďuje uznesenie.
- Žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

odôvodnenie:

1. Otec mal. dieťaťa sa podaným návrhom domáhal nariadenia neodkladného opatrenia v tomto znení:

„Súd nariaďuje pokračovanie povinnej školskej dochádzky dieťaťa - maloletej K. N. - na niektorej zo základných škôl v K., pretože s ohľadom na vzniknutú situáciu, ktorú zapríčinila matka maloletej K. N. (odporkyňa - V.. R. N.), nie je možné, aby maloletá K. N. pokračovala v školskej dochádzke na akejkoľvek základnej škole v W.“

2. Okresný súd Prešov napadnutým uznesením rozhodol tak, že cit.:

„I. návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietam,

II. žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania.“

3. Proti tomuto uzneseniu podal v zákonom stanovenej lehote odvolanie otec maloletého dieťaťa. S napadnutým uznesením nesúhlasí.

4. K odvolaniu otca sa vyjadrila matka maloletej. Odvolanie otca považuje za nedôvodné, navrhuje napadnuté uznesenie potvrdiť.

5. K odvolaniu otca sa vyjadril kolízny opatrovník maloletej. Navrhol odvolanie otca zamietnuť a napadnuté uznesenie potvrdiť.

6. Krajský súd v Prešove (ďalej aj ako „odvolací súd“) príslušný na rozhodnutie o odvolaní v zmysle ust. § 34 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), v spojení s ust. § 2 ods. 1 zákona č. 161/2015 Z.z. Civilný mimosporový poriadok (ďalej len „CMP“), preskúmal napadnuté rozhodnutie

podľa zásad uvedených v § 62 a nasl. CMP, bez nariadenia pojednávania podľa § 385 ods. 1 CSP a contrario, pričom dospel k záveru, že odvolanie otca nie je dôvodné.

7. Podľa § 387 ods. 1 a 2 CSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne. Ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

8. Odvolací súd v zmysle § 379 a § 380 CSP je viazaný rozsahom a dôvodmi odvolania sa plne stotožnil s rozhodnutím prvej inštancie, pretože bola jeho argumentácia vecne správna, objektívna, presvedčivá. Má za to, že všetky dôvody, ktoré uvádza v odvolaní odvolateľ, vyriešil už súd prvej inštancie v napadnutom uznesení, pričom rozhodnutia prvoinštančného a odvolacieho súdu nie je možné posudzovať izolovane, pretože tvoria jeden celok.

9. Konania vo veciach starostlivosti súdu o maloletých sa prejednávajú a rozhodujú podľa Civilného mimosporového poriadku.

10. Podľa § 2 ods. 1 CMP, na konania podľa tohto zákona sa použijú ustanovenia Civilného sporového poriadku (CSP), ak tento zákon neustanovuje inak.

11. Podľa § 325 ods. 1 CSP, neodkladné opatrenie môže súd nariadiť, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, alebo ak je obava, že exekúcia bude ohrozená.

12. Podľa § 329 ods. 2 CSP, pre neodkladné opatrenie je rozhodujúci stav v čase vydania uznesenia súdu prvej inštancie.

13. Podľa § 35 Zákona o rodine, ak sa rodičia nedohodnú o podstatných veciach súvisiacich s výkonom rodičovských práv a povinností, najmä o vysťahovaní maloletého dieťaťa do cudziny, o správe majetku maloletého dieťaťa, o štátnom občianstve maloletého dieťaťa, o udelení súhlasu na poskytovanie zdravotnej starostlivosti a o príprave na budúce povolanie, rozhodne na návrh niektorého z rodičov súd.

14. Podľa čl. 3 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa, záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

15. Podľa čl. 5 Zákona o rodine, záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú.

16. Predmetom prieskumu odvolacieho súdu, s prihliadnutím na skutočnosti osvedčené obsahom spisu, odôvodnenie preskúmaného uznesenia i argumenty rodičov predstreté v odvolacom konaní, bolo posúdiť, či sú splnené zákonné podmienky a dané skutkové okolnosti neodkladným opatrením nahradiť súhlas matky s pokračovaním povinnej školskej dochádzky dieťaťa - maloletej K. N. - na niektorej zo základných škôl v K., pričom súd prvej inštancie ustálil, že tieto splnené nie sú.

17. Odvolací súd hneď na úvod zdôrazňuje, že taká zásadná otázka, akou je prestup na inú základnú školu, by sa nemala riešiť prostredníctvom inštitútu neodkladného opatrenia, v ktorom nie je možné, vzhľadom na krátku zákonnú lehotu vykonávať dokazovanie ako vo veci samej, ktoré je potrebné na to, aby sa dostatočne a hodnoverne zistilo, čo je v najlepšom záujme mal. dieťaťa.

18. Z priebehu jednotlivých udalostí v rodine mal. K. je zrejmé, že maloletá sa od 22.12.2023 nachádza v domácnosti otca, nakoľko sa po styku s otcom dňa 25.12.2023 odmietla vrátiť do domácnosti matky a svojvoľne ostala bývať u otca, ktorý jej od toho času poskytuje faktickú starostlivosť, avšak bez toho, aby sa s matkou maloletej na starostlivosti o mal. K. pokúsil dohodnúť. Od toho času maloletá nenavštevuje základnú školu, ktorej je žiačkou, zameškané vyučovacie hodiny má neospravedlnené, zo strany maloletej teda dochádza k neplneniu si povinnej školskej dochádzky.

19. Výkon rodičovských práv a povinností k mal. K. bol upravený rozsudkom Okresného súdu Prešov č. k. 29C/178/2011-38 zo dňa 01.02.2012, ktorým bola mal. K. zverená do osobnej starostlivosti matky.

20. Krajský súd v Prešove uznesením č. k. 19CoP/34/2024 - 1104 zo dňa 10.04.2024 rozhodol tak, že cit.:

„I. Mení uznesenie tak, že nariaďuje neodkladné opatrenie v tomto znení:

Otec je povinný odovzdať mal. K. N., nar. XX.XX.XXXX, do starostlivosti F. E., B. XX, XXX XX R. R., čím mení rozsudok Okresného súdu Prešov č.k. 29C/178/2011-38 zo dňa 01.02.2012 v časti zverenia mal. K. do osobnej starostlivosti matky.

II. Po dobu trvania tohto nariadeného neodkladného opatrenia zakazuje styk rodičov s maloletou K..

III. Toto neodkladné opatrenie bude trvať najdlhšie 12 týždňov od odovzdania mal. K. do starostlivosti F. E., B. XX, XXX XX R. R..

IV. Dáva podnet súdu prvej inštancie na začatie konania o úprave práv a povinností rodičov voči mal. K.“

21. V zmysle zákonných ustanovení CMP sa na nariadenie neodkladného opatrenia alternatívne vyžaduje splnenie dvoch predpokladov; prvým z nich je potreba bezodkladnosti úpravy pomerov alebo obava, že exekúcia bude ohrozená. Charakteristickým znakom neodkladného opatrenia je jeho dočasný charakter, t. j. upravujú sa ním pomery, alebo zabezpečuje, že exekúcia nebude ohrozená do doby, než súd vydá vo veci samej konečné rozhodnutie. Podmienkou pre nariadenie neodkladného opatrenia je osvedčenie, že bez okamžitej (aj keď len dočasnej) úpravy právnych pomerov by bolo právo dotknutého subjektu ohrozené. Je nutné, aby boli osvedčené aspoň základné skutočnosti potrebné pre záver o pravdepodobnosti nároku, ktorému sa má poskytnúť neodkladná ochrana, ako aj osvedčenie, že je tu nebezpečenstvo ohrozenia exekúcie (znemožnenie budúceho výkonu rozhodnutia).

22. Pri nariaďovaní samotného neodkladného opatrenia prevláda požiadavka rýchlosti nad požiadavkou úplnosti skutkových zistení, a to z dôvodu, že nariadenie neodkladného opatrenia má dočasný predbežný charakter. Z tohto dôvodu nie je síce potrebné zisťovať všetky skutočnosti, ktoré má mať zistené pred vydaním konečného rozhodnutia vo veci samej, ale musia byť osvedčené okolnosti, z ktorých sa vyvodzuje opodstatnenosť žaloby návrhu na toto dočasné opatrenie. Miera osvedčenia sa riadi danou situáciou, najmä naliehavosťou jej riešenia (uznesenie NS SR sp. zn. 2Mcd0/3/2010).

23. V každej veci týkajúcej sa maloletého dieťaťa dominuje záujem dieťaťa. Dosiahnutie účinnej ochrany záujmov maloletého dieťaťa je zabezpečené aj inštitútom neodkladného opatrenia. Neodkladné opatrenie vo veci starostlivosti súdu o maloleté dieťa nariadi súd vtedy, ak má osvedčené, že riešenie situácie maloletého dieťaťa neznesie odklad. Úpravou neodkladných opatrení je umožnené urýchléné a pružné riešenie takých situácií, keď je potrebný okamžitý zásah súdu. U maloletých detí pôjde v zásade o zásah do takého stavu, ktorým je bezprostredne ohrozená ich výživa, výchova, prípadne iné dôležité záujmy. Dôvodnosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia musí byť zrejmá z jeho samotného obsahu resp. aj z listinných dôkazov k nemu pripojených.

24. Odvolací súd preskúmal napadnuté uznesenie v zmysle zásad vyplývajúcich z ust. § 65 a § 66 Civilného mimosporového poriadku, pričom dospel k záveru, že v danom prípade neboli splnené zákonné podmienky pre nariadenie neodkladného opatrenia v súlade s návrhom otca, nakoľko nebola osvedčená naliehavosť potreby bezodkladnej úpravy pomerov účastníkov vyžadujúca si okamžitý zásah súdu. Z návrhu ako aj jednotlivých vyjadrení otca vyplýva, že momentálna situácia v rodine mal. K. je mimoriadne náročná. Vzťahy medzi rodičmi maloletej sú vážne narušené a konfliktné. Rodičia maloletej nedokážu spolu komunikovať ani ohľadom základných otázok týkajúcich sa starostlivosti o ich mal. dcéru. Každý z nich má svoju predstavu o tom, čo je pre mal. K. najlepšie. Odvolací súd má za to, že pre náležité zistenie skutočného stavu nie je dostatočný priestor v konaniach o nariadenie neodkladného opatrenia. Za situácie, kedy nie je osvedčená naliehavá potreba okamžitej úpravy pomerov, je rozhodnutie o nahradení súhlasu rodiča s výberom školského zariadenia neodkladným opatrením neprípustné obchádzanie účelu § 35 CMP, ktoré ukladá súdu povinnosť v konaniach podľa CMP zistiť skutočný stav veci.

25. Odvolací súd má za to, že je potrebné prihliadať na názor mal. dieťaťa, no súčasne je potrebné ho v niektorých ohľadoch aj korigovať. Uvedené však nie je možné uskutočniť v rámci konania o neodkladnom opatrení, keďže na takéto šetrenie nie je dostatočný priestor vzhľadom na krátku zákonnú

lehotu ustanovujúcu, v akom čase má byť o návrhu rozhodnuté. Pokiaľ aj maloletá vyjadrila svoju túžbu navštevovať školu v K., podľa odvolacieho súdu vyvstáva otázka do akej miery boli tieto vyjadrenia maloletej autentické a jej vlastné a nešlo len o jej snahu vyhovieť rodičovi, v ktorého faktickej starostlivosti sa od 22.12.2023 nachádza. Tieto pochybnosti umocňujú aj závery vyplývajúce z ostatných konaní, ktoré sa na tunajších súdoch vedú vo vzťahu k mal. K. N..

26. Odvolací súd súčasne zdôrazňuje, že rodičovské práva a povinnosti majú obaja rodičia, pričom pri ich výkone sú povinní chrániť záujmy maloletého dieťaťa. O bežných veciach týkajúcich sa maloletého dieťaťa, ktorými je potrebné rozumieť záležitosti, ktoré vznikajú pri uspokojovaní každodenných potrieb dieťaťa, sú oprávnení rozhodovať obaja rodičia samostatne. Na druhej strane podstatné otázky týkajúce sa záležitostí dieťaťa musia byť vždy schválené oboma rodičmi. Podstatnou vecou je potrebné rozumieť nielen to, čo objektívne v právnom živote dieťaťa sa javí podstatné (napríklad zastúpenie), ale aj to, čo je podstatné jednak pre rodiča a najmä pre dieťa. Ustanovenie § 35 Zákona o rodine obsahuje len demonštratívny výpočet podstatných záležitostí maloletého dieťaťa, preto súd môže ako podstatnú vec posúdiť aj inú otázku, ako uvedenú v citovanom zákonom ustanovení. Pre posúdenie, či ide o vec bežnú alebo podstatnú, týkajúcu sa maloletého dieťaťa, je potrebné vyhodnotiť, či nezhoda rodičov v konkrétnej veci môže alebo nemôže zásadným spôsobom ohroziť skutočný záujem maloletého dieťaťa.

27. So zreteľom na všetky vyššie uvedené okolnosti, ako aj s ohľadom na skutočnosti vyplývajúce z uznesenia tunajšieho súdu č. k. 19CoP/34/2024 - 1104 zo dňa 110.04.2024, má odvolací súd za to, že v danom prípade neboli dostatočne osvedčené okolnosti, z ktorých otec vyvodzoval opodstatnenosť návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia s tým, že je nevyhnutné, aby o prestupe na inú základnú školu, rozhodol súd vo veci samej (v prípade, že ho otec maloletej bude iniciovať) potom, čo bude vykonané riadne dokazovanie a tiež bude zistené, čo je v najlepšom záujme mal. K. bez ohľadu na nároky a predstavy jej rodičov.

28. Vedený týmito úvahami, odvolací súd sledujúc najlepší záujem mal. K. napadnuté uznesenie postupom podľa ust. § 387 ods. 1 a 2 CSP v spojení s ustanovením § 2 ods. 1 CMP ako vecne správne potvrdil.

29. O trovách konania rozhodol odvolací súd v zmysle ust. § 52 CMP v spojení s ust. § 58 CMP tak, že žiaden z účastníkov nemá nárok na náhradu trov konania. V preskúmvanej veci odvolací súd súčasne nezhliadol také okolnosti, ktoré by dôvodili priznať náhradu trov konania niektorému z účastníkov podľa § 55 CMP.

30. Rozhodnutie bolo prijaté senátom odvolacieho súdu v pomere hlasov 3 : 0 (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov § 393 ods. 2 CSP).

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustné odvolanie.

Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP) v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ má právo zvoliť si advokáta a možnosť obrátiť sa na Centrum právnej pomoci (§ 160 ods. 2 CSP).

Podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva (§ 125 ods. 2 CSP).

Dovolateľ musí byť s výnimkou prípadov podľa § 429 ods.2 v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa toto rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).

Podľa § 376 ods. 1 CMP v spojení s § 370 ods. 1 CMP ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľný exekučný titul, ktorým bola upravená starostlivosť o maloletého, styk s maloletým alebo iná ako peňažná povinnosť vo vzťahu k maloletému, môže oprávnený podať návrh na nariadenie výkonu rozhodnutia.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, ktorým bola upravená vyživovacia povinnosť, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa zákona č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti (Exekučný poriadok).